TSPB | TÜRKİYE SERMAYE PİYASALARI BİRLİĞİ

İstanbul, 24 Şubat 2017 2017/377

GENEL MEKTUP
No: 775

İlgili: Aracı Kurumlar

Bilgi: Bankalar
Portföy Yönetim Şirketleri
Yatırım Ortaklıkları

Konu : Kaldıraçlı Alım Satım İşlemlerine Yönelik Tebliğ Değişikliğinin Uygulanmasına İlişkin Açıklamalar hk.

SAYIN ÜYEMİZ,

Sermaye Piyasası Kurulu'nun (Kurul) kaldıraçlı alım satım işlemlerinde uygulanan azami kaldıraç oranı ile kaldıraçlı alım satım işlemi gerçekleştirmek için yatırılması gereken başlangıç teminat tutarına ilişkin değişikliklerin yer aldığı III-37.1.b sayılı "Yatırım Hizmetleri ve Faaliyetleri ile Yan Hizmetlere İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ" 10.02.2017 tarih ve 29975 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu Tebliğ değişikliğinin uygulanmasına ilişkin açıklamalar içeren Kurul'un 24.02.2017 tarih 32992422-299-E.2522 sayılı yazısını, aracı kurumlarımızın müşterilerini de bilgilendirmesi amacıyla ekte gereği için bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla,

İlkay ARIKAN
Genel Sekreter

Ek: Kurul'un 24.02.2017 tarih ve 32992422-299-E.2522 *sayılı yazısı ve eki cevaplar.*

TÜRKİYE SERMAYE PİYASALARI BİRLİĞİ

Büyükdere Caddesi
No.173 1. Levent Plaza
A Blok Kat:4 34394
Levent / İstanbul

+90 212 280 8567
+90 212 280 8589
info@tspb.org.tr
www.tspb.org.tr

T.C.
BAŞBAKANLIK
Sermaye Piyasası Kurulu
Aracılık Faaliyetleri Dairesi Başkanlığı

Sayı :32992422-299-E.2522 24.02.2017
Konu :III-37.1.b sayılı Tebliğ'e ilişkin tereddüt olduğu ifade edilen hususlar hk.

TÜRKİYE SERMAYE PİYASALARI BİRLİĞİ
Büyükdere Caddesi No:173 1. Levent Plaza A Blok
Kat:4 34394 Levent/İSTANBUL

İlgi : 20.02.2017 tarih ve 4968 sayı ile kayıtlı yazınız

İlgide kayıtlı yazınızda, 10.02.2017 tarih ve 29975 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren III-37.1.b sayılı "Yatırım Hizmetleri ve Faaliyetleri ile Yan Hizmetlere İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ" (III-37.1.b sayılı Tebliğ) ile, kaldıraçlı alım satım işlemlerine ilişkin azami kaldıraç oranının 100:1'den 10:1'e düşürüldüğü ve ayrıca işlemlere başlayabilmek için asgari 50.000 TL veya muadili döviz tutarında başlangıç teminatı yatırılması zorunluluğu getirildiği ifade edilerek; söz konusu değişikliklere ilişkin Birliğiniz tarafından Kurulumuza muhtelif soru ve tereddütler iletilmiştir.

III-37.1.b sayılı Tebliğ'in geçici madde hükümleri açık olmakla birlikte, Birliğiniz tarafından Kurulumuza iletilen hususlar Kurulumuzun 24.02.2017 tarih ve 8 sayılı toplantısında görüşülmüş olup, III-37.1.b sayılı Tebliğ'in uygulanmasına ilişkin olarak ekte (**Ek**) yer alan cevapların Birliğinize iletilmesine karar verilmiştir.

Bilgi edinilmesini ve gereğini rica ederim.

e-imzalıdır
Ali İhsan GÜNGÖR
Daire Başkanı

Ek: III-37.1.b sayılı Tebliğ ile ilgili tereddüt olduğu ifade edilen hususlara ilişkin cevaplar

Eskişehir Yolu 8. km No:156 06530 ANKARA, Tel: (312) 2929090, Faks: (312) 2929000, İnternet: http://www.spk.gov.tr
Harbiye Mah. Askerocağı Cad. No:15 Şişli 34367 İSTANBUL, Tel: (212) 3345500, Faks: (212) 3345600
Bu belge elektronik imza ile oluşturulmuştur. Belge No : **62f8c83f-c461-452c-9961-3c5697c9ee1d**
https://dogrulama.spk.gov.tr adresinden belge numarası ile doğrulatabilirsiniz.

1. <u>III-37.1.b sayılı Tebliğ'in yayım tarihi olan 10.02.2017 tarihi öncesi hesap açılmış ve 50.000 TL ve üstü tutarda başlangıç teminatı bulunan müşterilerin 10.02.2017 tarihine kadarki işlemleri sonucunda ve/veya para çekme ile bakiyesi 50.000 TL'nin altına düşmüş ise, 10.02.2017 tarihinden itibaren açılacak yeni pozisyonda 50.000 TL asgari başlangıç teminat tutarının hesapta bulunulması zorunluluğu var mıdır?</u>

Öncelikle, III-37.1 sayılı Yatırım Hizmetleri ve Faaliyetleri ile Yan Hizmetlere İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ'in (Yatırım Hizmetleri Tebliği) 27 nci maddesinin üçüncü fıkrası gereğince işlem gerçekleştirebilmek için başlangıç teminatı olarak asgari 50.000 TL veya muadili dövizin hesaba yatırılması öngörülmüştür. Yatırım Hizmetleri Tebliği bunu kural olarak öngörmüş, geçici maddesinde ise yapılan değişiklikten etkilenmesi olası pozisyon sahiplerini gözetmiştir. Geçici maddenin birinci fıkrasında kaldıraç oranı ve asgari başlangıç teminat tutarının 14.01.2016 tarihli ve 29593 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Yatırım Hizmetleri ve Faaliyetleri ile Yan Hizmetlere İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ III-37.1'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ" (III-37.1.a) hükümleri uyarınca uygulanması *için* ***<u>"Tebliğ'in yayımı tarihi öncesi açılmış pozisyonlar"</u>*** ifadesi kullanılmış, ikinci fıkrasında ise yine açık pozisyonlar için kaldıraç oranının 45 gün içerisinde (27.03.2017) uyumlu hale getirilmesi hükmedilmiş olup; dolayısıyla III-37.1.b sayılı Tebliğ'in yayımı tarihinden önce açık pozisyonu olmayan yatırımcıların yeni pozisyon açabilmeleri için 50.000 TL ve üstü tutarda başlangıç teminatı bulundurması gerekmektedir. Açık pozisyonu olan müşteriler için mevcut pozisyonların hedge'lenmesi ihtiyacı dikkate alınarak 50.000 TL sınırı aranmayacaktır. Yine, III-37.1.b sayılı Tebliğ değişikliği tarihinde açık pozisyonu olan müşteriler 50.000 TL teminat bulundurma zorunluluğu olmaksızın yeni pozisyon açabileceklerdir.

2. <u>III-37.1.b sayılı Tebliğ'in yayım tarihi olan 10.02.2017 tarihinden önce açılmış ancak hesaba hiç para yatırmamış ve dolayısıyla hesapta hiç işlem gerçekleştirmemiş müşteriler için, 10.02.2017 tarihinden itibaren işlem gerçekleştirilmesinde 50.000 TL asgari başlangıç teminatının hesaba yatırılması talep edilecek midir?</u>

Yukarıda yer alan açıklamalarımız çerçevesinde, III-37.1.b sayılı Tebliğ'in yayımı tarihinde açık pozisyonu olan yatırımcılar için 50.000 TL şartı öngörülmeyecek; bununla birlikte, sadece hesabı açılmış ancak açık pozisyonu olmayan müşterilerin işlemlere başlamak için 50.000 TL veya muadili döviz tutarını teminat olarak tutması gerekecektir.

3. <u>III-37.1.b sayılı Tebliğ'in yayım tarihi olan 10.02.2017 tarihinden önce 50.000 TL tutarın altında bir tutarla açılmış ve işlem gerçekleştirilmiş müşteri hesaplarına ilişkin olarak;</u>

Burada dikkat edilmesi gereken husus, 10.02.2017 tarihinden önce açılan hesaplarda müşterinin işlem gerçekleştirip gerçekleştirmediğinin veya 50.000 TL veya muadili döviz tutarının hesapta bulunup bulunmadığının önemli olmadığı, III-37.1.b sayılı Tebliğ'in yayımı tarihi olan 10.02.2017 tarihi itibariyle müşterinin hesabında açık pozisyon olup olmadığıdır. III-37.1.b sayılı Tebliğ'in yayımı öncesi bir şekilde işlemler gerçekleştirilmiş, ancak yayımı tarihinde açık pozisyonu bulunmayan müşterilerde yeni açılacak pozisyonlar için başlangıç teminat tutarı olarak 50.000 TL veya muadili döviz tutarı aranacaktır.

Bu kapsamda;

a. <u>Şuan serbest teminat tutarı 50.000 TL'nin altında ise müşterinin yeni pozisyon açabilecek midir?</u>

Yukarıda yer alan açıklamalar kapsamında; müşteri ancak hesabında açık pozisyonları olması halinde yeni pozisyon açabilecektir.

b. <u>Şuan hesap bakiyesi 50.000 TL'nin altında olan hesaplarda yeni pozisyon açılabilmesi için, 10.02.2017 tarihinden önce açılmış ve halen açık bir pozisyonun olup olmadığının önemi var mıdır?;</u>

Yukarıda yer alan açıklamalar kapsamında; 10.02.2017 tarihinden önce 50.000 TL'nin altında bir tutarla açılmış ve işlem gerçekleştirilmiş müşteri hesaplarında III-37.1.b sayılı Tebliğ'in yayımı tarihinde serbest teminat tutarı 50.000 TL'nin altında olsa dahi müşterinin **<u>açık pozisyonu varsa</u>** yeni pozisyon açılabilecektir. 10.02.2017 tarihi itibarıyla hesabında açık pozisyon olan yatırımcının hesabında 27.03.2017 tarihi itibarıyla 50.000 TL altında teminat olsa bile Tebliğde belirlenmiş yeni kaldıraç oranına uyum sağlanmış olmak şartıyla, pozisyonlar tamamen kapanıncaya kadar işlemlere devam edilmesi mümkündür.

Bu çerçevede,

<u>i. III-37.1.b sayılı Tebliğ'in yayımı tarihi olan 10.02.2017 tarih öncesi açılmış ve halen açık bir pozisyonu olan müşteriler için 10.02.2017 tarihinden itibaren açılacak ilk pozisyonda 50.000 TL tutarında başlangıç teminatının bulunması zorunlu mudur?</u>

Yukarıda yer alan açıklamalar çerçevesinde; III-37.1.b sayılı Tebliğ değişikliği öncesi açılmış ve **halen açık bir pozisyonu olan müşteriler için** 10.02.2017 tarihinden itibaren açılacak ilk pozisyonda 50.000 TL tutarında başlangıç teminatının bulunması zorunlu değildir.

ii. <u>III-37.1.b sayılı Tebliğ'in yayımı tarihi olan 10.02.2017 tarih öncesi açılmış ve halen açık olarak devam eden bir pozisyonu olmayan müşteriler için 10.02.2017 tarihinden itibaren açılacak ilk pozisyonda 50.000 TL tutarında başlangıç teminatının bulunması zorunlu mudur?</u>

Yukarıda yer alan açıklamalar çerçevesinde; III-37.1.b sayılı Tebliğ değişikliği öncesi açılmış ve **halen açık olarak devam eden bir pozisyonu olmayan müşteriler** için 10.02.2017 tarihinden itibaren açılacak ilk pozisyonda 50.000 TL tutarında başlangıç teminatının bulunması zorunludur.

4. <u>III-37.1.b sayılı Tebliğ'in yayımı tarihi olan 10.02.2017 tarih öncesi deneme hesabı açılmış ve 6 günlük deneme işlemleri tamamlamış bir müşterinin 10.02.2017 tarihinden itibaren gerçek hesabında işlem gerçekleştirmeye başlamak istemesi halinde başlangıç teminat tutarı olarak asgari 50.000 TL'nin hesaba yatırılmış olması gerekli midir?</u>

Burada dikkate edilmesi gereken husus, yukarıda yer alan açıklamalar çerçevesinde müşterinin III-37.1.b sayılı Tebliğ değişikliği öncesi açık hesabının bulunup bulunmamasının önemli olmadığı, III-37.1.b sayılı Tebliğ'in yayımı tarihi itibariyle açık pozisyonunun olup olmadığıdır. Bu kapsamda, 10.02.2017 tarihi öncesi deneme hesabı açılmış ve 6 günlük deneme işlemleri tamamlanmış bir müşterinin 10.02.2017 tarihinden itibaren gerçek hesabında işlem gerçekleştirmeye başlamak istemesi halinde, **<u>müşterinin herhangi bir açık pozisyonu olmadığı göz önüne alınarak;</u>** başlangıç teminatı olarak asgari 50.000 TL'nin hesabına yatırılmış olması gereklidir.

5. Yukarıda yer alan değerlendirmeler kapsamında, 27.03.2017 tarihi sonrasında 50.000 TL sınırının uygulanmasına ilişkin olarak; 10.02.2017 tarihi itibarıyla açık pozisyonu olan ve Tebliğ'in geçiş hükmünden faydalanan yatımcıların hesaplarında 27.03.2017 tarihi itibarıyla 50.000 TL altında teminat olsa dahi, Tebliğde belirlenmiş yeni kaldıraç oranına uyum sağlanmış olmak şartıyla, pozisyonlar tamamen kapanıncaya kadar, yeni pozisyon açılması dahil işlemlere devam edilmesi mümkündür. Ancak herhangi bir anda pozisyonların tamamen kapanması halinde işlemlere yeniden başlanabilmesi için 50.000 TL başlangıç teminatı tutarı aranacaktır.

TEBLİĞ

Sermaye Piyasası Kurulundan:

YATIRIM HİZMETLERİ VE FAALİYETLERİ İLE YAN HİZMETLERE İLİŞKİN ESASLAR HAKKINDA TEBLİĞ III-37.1'DE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR TEBLİĞ

(III-37.1.b)

MADDE 1 – 11/7/2013 tarihli ve 28704 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yatırım Hizmetleri ve Faaliyetleri ile Yan Hizmetlere İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ III-37.1'in 27 nci maddesinin birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"(1) Kaldıraçlı işlemlerde kaldıraç oranı, işlem yapmak için yatırılan teminat tutarı karşılığında alınabilecek pozisyon tutarını gösteren orandır. Kaldıraçlı işlemlerde pozisyonun ilk açıldığı sırada uygulanacak kaldıraç oranı 10:1'i geçemez.

(2) Kurul gerekli gördüğü hallerde bu oranları değiştirme ve varlık bazında kaldıraç oranı belirleme yetkisine sahiptir.

(3)Kaldıraçlı işlem gerçekleştirebilmek için başlangıç teminat tutarı olarak asgari 50.000 TL veya muadili döviz tutarı hesaba yatırılır.

(4) İşlemlere başlamadan önce veya başladıktan sonra hesaptan nakit çekilmesi veya başka bir kuruma virman yapılması suretiyle başlangıç teminat tutarının 50.000 TL veya muadili döviz tutarının altına düşürülmesi halinde pozisyon açılamaz. İşlemlere başlandıktan sonra zarar edilmesi neticesinde teminat tutarının 50.000 TL veya muadili döviz tutarının altına düşmesi durumunda işlemlere devam edilebilir.

(5) Birinci fıkrada belirlenen esaslar çerçevesinde uygulanacak azami kaldıraç oranları aracı kurumlar ile müşteriler arasında imzalanacak çerçeve sözleşmede belirlenir. Söz konusu oranların daha sonra değiştirilebilmesi için müşterinin yazılı onayı alınır. Aracı kurumlar tarafından tevsik edilebilmesi şartıyla elektronik ortamdaki her türlü araç yoluyla müşteri onayı alınması mümkündür."

MADDE 2 – Aynı Tebliğin geçici 3 üncü maddesi yürürlükten kaldırılmış ve aynı Tebliğe aşağıdaki geçici 6 ncı madde eklenmiştir.

"**Kaldıraç oranının uygulanması**

GEÇİCİ MADDE 6 – (1) Bu maddenin yayımı tarihinden önce açılmış olan pozisyonlar için 27 nci maddenin birinci ve üçüncü fıkralarında belirtilen kaldıraç oranı ve asgari başlangıç teminat tutarı için 14/1/2016 tarihli ve 29593 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yatırım Hizmetleri ve Faaliyetleri ile Yan Hizmetlere İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ III-37.1'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (III-37.1.a) hükümleri uygulanmaya devam olunur.

(2) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla aracı kurumlar nezdinde bulunan açık pozisyonlarda uygulanan kaldıraç oranı en geç 45 gün içerisinde 27 nci maddenin birinci fıkrasında belirtilen kaldıraç oranına uyumlu hale getirilir. Bu süre içinde uyum sağlayamayan pozisyonlar aracı kurum tarafından kapatılır."

MADDE 3 – Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4 – Bu Tebliğ hükümlerini Sermaye Piyasası Kurulu yürütür.

Tebliğ Yayımlandığı Resmî Gazete'nin	
Tarihi	**Sayısı**
11/7/2013	28704
Tebliğde Değişiklik Yapan Tebliğin Yayımlandığı Resmî Gazete'nin	
Tarihi	**Sayısı**
14/1/2016	29593